

О Б Щ И Н А К Н Е Ж А

5835 гр. Кнежа ул. "М. Боев" 69 тел. 09132/7136 факс: 09132/7007

E-mail: obstina_kneja@abv.bg, www.kneja.acstre.com

О Б Я В Л Е Н И Е

за „Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа за периода 2026 -2030 г.“

Община Кнежа, на основание чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове, съгласно който в процеса на приемане на нормативен акт се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица и във връзка с изпълнението на чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните, с настоящето съобщава, че е изработена „Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа за периода 2026 -2030 г.“

Програмата за овладяване на популацията от безстопанствени кучета на територията на община Кнежа за периода 2026-2030 г. е разработена при спазване на изискванията на чл. 26, ал. 2 и чл. 28 от Закона за нормативните актове, Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност и ще бъде достъпна за разглеждане на информационно табло в сградата на Общинска администрация- Кнежа, гр. Кнежа, ул. „Марин Боев“ № 69 и интернет страница на Община Кнежа от 21.01.2026 г. до 21.02.2026 г.

На основание чл.26, ал.4 от Закона за нормативните актове/ЗНА/ и във връзка с чл.77 от Административнопроцесуалния кодекс/АПК/ всички заинтересовани лица могат в 30 дневен срок от оповестяването да представят в Общински съвет – Кнежа становища, предложения или възражения по проекта на решение.

Приложения:

1. „Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа за периода 2026 -2030 г.“

Съфинансирано от
Европейския съюз

ОБЩИНА КНЕЖА

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА

ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА ЗА ПЕРИОДА

2026 – 2030 година

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG16RFTA001-1.007-0001-C01 / 27.08.2024 г. по проект „УСПЕХ - умения, синергия и партньорства за европейски хоризонти“, финансиран по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Активно ангажиране на общините при изпълнението на споразумението за партньорство“ по Приоритет за техническа помощ: „Хоризонтална техническа помощ“ по Програма „Техническа помощ“ 2021-2027г., съфинансирана от Европейските фондове за споделено управление

ПРОЕКТ

СЪДЪРЖАНИЕ:

Глава	Страница
I. ВЪВЕДЕНИЕ и ОБОСНОВКА НА ПРОБЛЕМА	3
II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА	4
III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ	5
1. Методология	
2. Мерки	
IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА	13
V. РАБОТЕН ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ, ПРЕДВИДЕНИ В ПРОГРАМАТА	16
ТАБЛИЦА	
VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	20
VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ	20
VIII. МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	21
IX. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	21
X. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	22
XI. ПРИЛОЖИМА НОРМАТИВНА БАЗА	22

I. ВЪВЕДЕНИЕ и ОБОСНОВКА НА ПРОБЛЕМА

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа, е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните обхваща периода 2026-2030 г.

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места. Наличието на безстопанствените кучета на територията на Република България, чиято популация бе значително увеличена през последните десетилетия, доведе до обществен проблем, който има множество измерения - хуманно-медицински, ветеринарно-медицински, социално-битови, икономически и екологични. Същността на този проблем се състои в отношението на хората към кучетата, затова новите програми за овладяване популацията са фокусирани върху мерки, които следва да бъдат реализирани в посока промяна на това отношение.

За правилната оценка на проблема и прилагането на мерки за негово разрешаване е необходимо да се идентифицират източниците на безстопанствени кучета. Такива са:

- Свободно скитащи домашни кучета (в тази бройка влизат и кучетата от строителни обекти, стопански дворове, паркинги и т.н.);
- Изоставени от стопаните си кучета;
- Поколения на домашни кучета, резултат на неконтролирано развъждане;
- Поколения на некастрирани безстопанствени кучета.

Произходът на проблема идва от недостатъчната информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета. Поведението на собствениците на домашни кучета включват безотговорно придобиване, отглеждане, размножаване и разпространение, безнадзорно извеждане и оставяне без контрол. Понякога се касае за недобре преценени възможности за отглеждане на домашни любимци и нежелание те да бъдат кастрирани, като кучетата и новото им поколение се пускат на улицата. В голямата си част тези собственици не изпълняват своите задължения при отглеждане на домашните кучета, като не са ги предоставяли на регистриран ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика за издаване на паспорт, ваксинация, обезпаразитяване и регистрация чрез поставяне на микрочип и въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Тези собственици обичайно и не извършват необходимите административни процедури по регистрация на кучето в Общината, а това е едно от основните задължения на

собствениците при отглеждане на домашните кучета. В други случаи притеснението за сигурността на населението води до ползването на кучета за охрана – на стопански постройки, на жилища, на производствени обекти и, когато отпадне нуждата от охрана, собствениците изоставят кучетата.

Друга група причини, водещи до съществуването на популация на безстопанствени кучета, е свързана с дейността на развъдчиците на кучета и се състои в извършване на нерегламентирана продажба на домашно развъдени животни и затруднения от различен характер при осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното физиологично състояние, като същите страдат от болести, глад и студ, и биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани, което е инкриминирано като престъпление съгласно Наказателния кодекс. Затова част от мерките по овладяване популацията на безстопанствените кучета включват провеждането на информационни кампании, а в практическо отношение намаляването на съществуващата популацията се извършва с контрол и кастрация, така че да се доведе броя на безстопанствените кучета до минимум.

Досега взетите мерки се оказват недостатъчно ефективни, тъй като все още не може да се намери цялостно и трайно решение на проблема, както на регионално общинско ниво, така и на национално правителствено ниво. В тази връзка на основание чл. 40, ал. 1 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ), Министерският съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите прие с Решение № 136 от 14.03.2019 г. нова Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на страната, а в Държавен вестник бр.11 от 9 Февруари 2021 г. бе обнародвана НАРЕДБА № 4 от 1 февруари 2021 г. за прилагане на националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от министъра на земеделието, храните и горите (наричана тук и по-долу за краткост „Наредбата № 4 по прилагане на националната Програма“). Това обуславя приемането на нова общинска Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

I. ЦЕЛИ

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини. Наредба № 4 по прилагане на националната Програма дефинира понятието «безстопанствено куче» и това е всяко изоставено, изгубено, родено на улицата или домашно куче, оставено на обществено място без надзор. Създаването на общинска Програмата има за цел установяване на дългосрочни и ефективни мерки, които ще доведат до овладяване на популацията на тези кучета на територията на общината чрез:

- а) прилагане на механизмите за ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на страната, предвидени в българското законодателство;
- б) прилагане на механизмите за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство;
- в) повишаване културата на отглеждане на домашни кучета и насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.

2. ЗАДАЧИ

- а) Анализиране и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината;
- б) Идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на общината в Интегрираната информационна система на БАБХ;
- в) Регистрация на всички обекти за развъждане на кучета, съгласно изискванията на чл. 137 от ЗВД;

- г) Регистрация и контрол на всички търговци на кучета (обекти и/или юридически и физически лица);
- д) Масова кастрация на безстопанствените кучета;
- е) Стимулиране на кастрацията на домашни кучета;
- ж) Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;
- з) Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;
- и) Засилване на обществения контрол и контрола на държавните органи при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на страната.

III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

1. МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методика, одобрена от кмета на общината, за преброяване на безстопанствените кучета, съгласно препоръките на Националната програма;
2. Стандартизирани изискванията към дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация, обезпаразитяване и връщане по места на обработените безстопанствени кучета, които се изпълняват от кмета на общината или упълномощено от него длъжностно лице - главен експерт „Екология” към Община Кнежа, в сътрудничество с НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ с предмет на дейност защита на животни (наричани тук е подолу за краткост „неправителствените организации за защита на животните”). Чрез тях се цели овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета, отново при спазване на изискванията за пълна публичност и отчетност на всички извършвани дейности, спазване на принципите за хуманно отношение към животните и защита на тяхното здраве и благосъстояние.
3. Провеждането на информационни кампании, организирани от общината самостоятелно или съвместно с областни дирекции по безопасност на храните, областните колегии към БВС и неправителствените организации за защита на животните.

2. МЕРКИ

1) Преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Кнежа;

1.1. При започване изпълнението на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа и във връзка с динамиката на популацията, се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на общината. Същото преброяване се осъществява в сроковете и съобразно изискванията на чл.3 до чл.7 от Наредбата № 4 по прилагане на националната Програма.

1.2. Преброяването започва с нарочна Заповед на Кмета и се извършва от представители на общината, организации за защита на животните или от други юридически лица, при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. В преброяването не могат да се включват участниците в дейностите по Програмата, извършващи кастрация и обработка на кучетата.

1.3. След извършване на преброяването се съставя протокол, който се изпраща в съответната община и Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ).

2) Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане на безстопанствени кучета на мястото на залавяне;

1.1. Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на залавянето им. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

1.2. Дейностите по тази мярка се осъществяват на следните етапи:

1.2.1. Кметът на общината публикува на интернет страницата на общината обявление по Закона за обществените поръчки за заявяване на участие за извършване на дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация, обезпаразитяване и връщане по места на обработените безстопанствени кучета .

1.2.2. Акциите по залавяне на кучетата за кастрация се извършват по предварително изготвен и утвърден годишен график, който се предоставя за одобрение от кмета на общината и по процедурен план за залавянето и транспортирането на животните.

1.2.3. Залавянето на безстопанствените кучета се осъществява от екипи за залавяне на безстопанствените кучета, които може да координират действията си с доброволците по места или от доброволци, съгласно чл. 42 от ЗЗЖ.

1.2.4. Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал. 2 от Закона за защита на животните.

1.2.5. Членовете на екипите за залавяне на безстопанствени животни трябва да са преминали курс за обучение за защита и хуманно отношение към животните, съгласно чл. 42, ал. 3 от ЗЗЖ. Екипите за залавяне на безстопанствени животни се ръководят и контролират от ветеринарен лекар, съгласно чл. 42, ал. 4 от ЗЗЖ.

1.2.6. За извършване на ветеринарномедицинските дейности, екипите и доброволците предоставят заловените безстопанствените кучета с приемо-предавателен протокол по образец (когато се предоставят от екип по залавяне) или информационен талон № 1 за залавяне, приемане и връщане на безстопанствени кучета по образец (когато се предоставят от доброволец) на амбулаториите. Протоколът/информационния талон се издава в три екземпляра - един за екипа/доброволците, един за амбулаторията и един за общината и в него се вписват датата, мястото на залавяне и броя на безстопанствените кучета с опис на идентификационните номера на нашийника, поставен при залавянето. Управителят на амбулаторията предприема незабавни мерки за установяване на данни за наличие или липса на регистрация на кучето. В случай на такава, управителят уведомява собственика на кучето. При невъзможност на собственика за явяване в същия ден, кучето се настанява в стационар на амбулаторията или се транспортира до най-близкия приют или място за настаняване, стопанисвано от организация за защита на животните. При неявяване на собственика в 2-дневен срок от уведомяването, кучето се кастрира, маркира, обезпаразитява, ваксинира срещу бяс и се предоставя на нов собственик. Неосиновените се връщат по местата на залавянето им.

1.2.7. Ветеринарномедицинските дейности, които следва да бъдат приложени спрямо българското законодателство включват кастрация, маркиране чрез татуиран на едното ухо на идентификационен номер или поставяне на електронен чип и V-образно купиране на другото ухо, поставяне на друга видима ушна маркировка, обезпаразитяване и ваксинация срещу бяс на безстопанствените кучета. Управителят на ветеринарномедицинската амбулатория вписва кучетата в регистър и издава ветеринарномедицински паспорт.

1.2.8. Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, осъществяващи практика в регистрирани ветеринарномедицински заведения, като се осигурява престой от минимум 24 часа за следоперативно възстановяване на кучетата.

1.2.9. Ветеринарните лекари удостоверяват извършените ветеринарномедицински дейности чрез водене на дневник по образец с данни за всяко куче – възраст, външни белези, пол, килограми, номер на микрочип и паспорт, дати на кастрация и поставени ваксини, обезпаразитяване, въвеждане във ВетИС и попълнен информационен талон № 2 за кастриране, обезпаразитяване и маркиране на безстопанствено куче по образец. До 15-о число на всеки месец ветеринарните лекари представят на кмета на общината копия от изготвени през предходния месец приемо-предавателните протоколи и информационни талони № 1.

1.2.10. Цитираните тук протоколи и информационни талони са съобразно образците, посочени в Наредба № 4 по прилагане на Националната програма.

3) Задомяване на безстопанствени кучета.

3.1. След извършване на ветеринарномедицинските дейности, ветеринарният лекар преценява продължителността на следоперативния престой, след което безстопанствените кучета се връщат по местата на тяхното залавяне.

3.2. В случаите на чл. 48 от ЗЗЖ или при болни и нуждаещи се от продължително лечение кучета, същите се настаняват във временен общински приют или в регистрирани общински приюти на друга територия.

3.3. За настанените в приют кучета се спазват изискванията на чл.47, ал. 1,2,3,6,7,8 от Закона за защита на животните.

3.4. Граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за върнатите по места кучета. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от Закона за защита на животните и да изпълняват изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни.

3.5. При сигнал за агресивно поведение на куче се извършва проверка на място от комисия, включваща представители на Община Кнежа, на официалният ветеринарен лекар и на представител на организации за защита на животните, ако има такава. Същите кучета се настаняват в приюти, регистрирани по чл. 137, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност или във временни приюти, съгласно Закона за защита на животните.

3.6. Евтанация на животно се допуска само при условията на чл. 179, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания, и на чл.45, т.8 от ЗЗЖ.

3.7. При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината, като общината поема разходите по годишното ваксиниране и обезпаразитяване на кучетата.

4) Регистрация и надзор на безстопанствените кучета;

4.1. Регистрация се извършва от амбулатория и лицензиран приют, които обработват безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава

ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице, а ако такава няма на Общината.

4.2. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл. 49 и чл. 50 от ЗЗЖ.

4.3. Върнатите по места кучета може да бъдат настанявани в кучешки колиби, разположени върху общински имоти, обявени в общината като преместваеми обекти.

4.4. При откриване на безстопанствено куче в тежко здравословно състояние, общината съдейства на гражданите –доброволци чрез предоставяне на информация за регистриран официален ветеринарен лекар, който да извърши лечението, а при липса на такъв, възстановява разходите за лечение на кучето.

5) Регистрация на домашните кучета и на ловните кучета.

5.1. Регистрацията на домашни кучета – кучета компаньони и ловни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВД и съгласно чл.117 от ЗМДТ с вписването на кучето, в електронен регистър, воден от общината.

5.2. Община Кнежа осъществява контрол върху регистрирането на домашните кучета.

5.3. Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-та година от неговото регистриране, съгласно чл. 39 от ЗЗЖ.

5.4. Община Кнежа организира кампании за обработване и регистрация на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета в покрайнините на града и ромските квартали, вилните зони, строежи, паркинги, предприятия и др.). Същите кампании може да се осъществяват с помощта на неправителствени организации за защита на животните.

6) Популяризиране на ползите от кастрацията на домашните кучета.

Тази мярка се осъществява чрез:

- Организиране на информационни кампании за разясняване на ползата от кастрацията;
- Организиране на кампании за кастрации, обработване и регистрация на домашни кучета, финансирани от Община Кнежа и/или неправителствените организации за защита на животните ;
- Съвместна работа с местните ветеринарни лекари;
- Съвместна работа с местните ловно-рибарски сдружения и дружини;

7) Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни и ловни кучета.

7.1 Изготвяне на нова наредба или изменение и допълнение на Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество в община

Кнежа. В Наредбата се определят условията и редът за отглеждане на животни, отразяват се изискванията на ЗЗЖ и ЗВД, предвиждат се механизми за санкции и контрол.

7.2. Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от упълномощено от кмета на общината лице - еколог, Областна дирекция по безопасност на храните и неправителствените организации за защита на животните, съгласно глава VI от Закона за защита на животните.

8) Мерки за изграждане на приюти и на регионален приют за безстопанствени кучета.

8.1. Безстопанствените животни, които не могат да бъдат върнати по местата на тяхното залавяне, поради болест или доказана агресивност, се настаняват от органите и организациите по чл. 40, ал. 4 и 6 ЗЗЖ в приюти, регистрирани по чл. 137, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност или във временни приюти, съгласно Закона за защита на животните.

8.1.2. С решение на Общинския съвет, в Община Кнежа при необходимост може да бъде създаден Общински приют за безстопанствени животни. Приютът за безстопанствени животни се стопанисва от общината и/или организациите за защита на животните, регистрирана по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

8.1.3. Организациите за защита на животните могат да създават собствени приюти за безстопанствени животни на територията на общината.

8.1.4. Всеки приют разработва и прилага система за информиране на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, в т. ч. в интернет страница и публикации в медиите.

8.1.5. Временен приют е приют, в който се настаняват за отглеждане кучета, на които са извършени ветеринарномедицинските дейности по чл. 12 от Наредба № 4 и които не могат да се върнат по местата, откъдето са взети съгласно чл. 48 от Закона за защита на животните, както болни и нуждаещи се от продължително лечение кучета.

8.2. След обявено доказано блокиране на раждаемостта на територията на цялата страна по смисъла на чл. 55 във връзка с § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на животните, се осигурява поетапно настаняване за хуманно отглеждане и намиране на постоянен дом на обработени кучета в регионални приюти.

8.2.1. Регионален приют е този, който обслужва територията на две или повече съседни общини. Дейностите в регионалните приюти се осъществяват под постоянното наблюдение на неправителствените организации за защита на животните. Регионални

приюти се изграждат в области, на чиято територия няма изградени приюти или изградените такива са с недостатъчен капацитет.

8.2.2. Регионални приюти могат да бъдат изградени и/или стопанисвани от:

- две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;
- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;
- съвместно от община и неправителствените организации за защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

8.3. Общинските и регионалните приюти се изграждат, управляват и финансират в съответствие с изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за защита на животните, Глава IV, раздел I на Наредба № 41 от 2008 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни и в съответствие с Наредбата № 4 по прилагане на Програмата.

8.4. Блокиране на раждаемостта се констатира, когато:

- кучетата на улицата във фертилна възраст са кастрирани;
- домашните кучета са регистрирани и тяхното развъждане е под контрола на общината;
- за последните две години общините са предоставяли отчети на БАБХ за редовно провеждана профилактика на върнатите по местообитание кучета.

8.4.1. Постигнато блокиране на раждаемостта се предлага за обсъждане и се констатира от Консултативния съвет в областта на овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България въз основа на анализ и обобщаване данните от изпълнение на Националната програма във всяка община;

8.4.2. Становището на Консултативния съвет се изпраща в БАБХ и на кмета на съответната община за успешно или неуспешно блокиране на раждаемостта.

8.4.3. Поетапното изтегляне на кучетата от улицата стартира, когато е обявено блокиране на раждаемостта за цялата територия на страната;

8.4.4. Становището за необходимостта от изграждането на регионален приют със съответния капацитет се дава от Консултативния съвет на базата на:

- резултатите, постигнати при изпълнение на дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация и обезпаразитяване от Програмата;
- резултатите от дейностите по осиновяване;

- ресурса от доброволци в съответния регион.

9) Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета компаньони.

9.1. В Република България търговията с кучета може да се осъществява само в и от регистрирани обекти, така както е разписано в Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за защита на животните, Наредба № 41 от 2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, Наредба № 39 от 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и други.

Въпреки че има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти съществува нерегламентирано размножаване, нелегален внос и търговия на кучета, което води до постоянното „захранване“ на популацията от безстопанствени кучета, и неплащане на таксата, установена със Закона за местните данъци и такси. Нерегламентираното развъждане и внос се извършват без надлежащия ветеринарномедицински контрол и представляват опасност за здравето на хората и животните. Липсата на регистрация, от своя страна, лишава компетентните органи от възможността да осъществяват контрол и да налагат санкции. С това се задълбочава ситуацията с нарастване на броя на безстопанствените кучета, изоставени след като не са отговорили на очакванията за породисто животно компаньон.

9.2. Тук мерките, които могат да се приложат са :

- Провеждане на информационни кампании като информираността ще спомогне гражданите да регистрират своите домашни кучета, да предпочетат тяхната кастрация, да не извършват нерегламентирана търговия;
- Ограничаване на подобен тип дейности чрез своевременното уведомяване на Областните дирекции по безопасност на храните, като лицата, които подаряват или придобиват кучета следва да предоставят данни за новия собственик и за самото куче (име, пол, дата на раждане, паспорт, извършени ваксинации, данни за родителите на кучето);
- Засилване на контрола в тази област чрез проверки и налагане на санкции ;

10) Извършване на информационни кампании с цел образование на населението на общината относно задълженията при отглеждане на куче, последиците от нехуманно

отношение и наказателната отговорност за убийство за гръбначно животно или организиране на кучешки боеве;

10.1. Притежаването на домашен любимец е голяма радост и същевременно важна морална и обществена отговорност на стопаните. Изключително важно е преди предприемането на тази стъпка всеки човек да бъде добре информиран с отговорностите му като собственик на домашен любимец. Това би подпомогнало за намаляването на броя на безстопанствените животни, респективно и на разпространението на някои заразни заболявания, с важно обществено значение в национален и световен мащаб, като бяс и ехинококоза.

В аспектите на общественото здраве и сигурност, и на хуманното отношение към животните, може да се ограничи изоставянето на домашни кучетата, чрез повишаване на осведомеността на стопаните за техните отговорности и задължения към домашните им любимци. В тази връзка е от значение да бъдат засилени информационните кампании по места, целящи задълбочено запознаване с проблема, с действащата нормативна база и насърчаване на гражданската активност.

Освен да забелязват и докладват за наличието на безстопанствени животни на дадена територия, гражданите следва да проявяват нетърпимост към лошите практики за изоставяне на животните. Целта е спазване на действащата законодателна рамка и усъвършенстването ѝ в посока на подобряване условията за хуманно отношение към животните в страната. Кампаниите включват програми, включително за разясняване на обществеността за ползата от мерките по Програмата и нейното прилагане, рисковете и предпазването от зоонози, в т. ч. ехинококоза; насърчаване на кастрацията и регистрацията на домашните кучета; ползата от кастрацията и връщането по места на безстопанствените животни, като се запълват градските ниши с кучета, които са ваксинирани и не се възпроизвеждат; осиновяването на безстопанствени кучета; повишаване на културата на отглеждане на домашни кучета; набиране на доброволци, които да подпомагат ежедневните грижи за кучетата и други дейности в приютите; набиране на средства за лечение на болни кучета; разясняване на наказателно-правните последици по Наказателния кодекс при нехуманно отношение и убийство на гръбначно животно и при организиране на кучешки боеве.

10.2. Информационните кампании като мерки се извършват чрез:

- Разпространение на дипляни, брошури, видео клипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

- Срещи между обществеността и представители на неправителствени организации, ветеринарни лекари, еколози и/или доброволци.

IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. МЕСТНА ВЛАСТ – Общински съвет, Кмет, Общинска администрация

1. ОБЩИНСКИ СЪВЕТ:

1.1.1. Приема Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета и гласува годишен бюджет за изпълнението ѝ.

1.1.2. Приема при необходимост общинска Наредба за организация на работа и условия на отглеждане на кучета в общински приют за безстопанствени животни и приема промени в Наредбата, съгласно действащото законодателство;

1.1.4. Предвижда средства в общинския бюджет за :

- Кастрации на безстопанствени и домашни кучета;
- Сключване на договори във връзка с изпълнението на мерките в Програмата;
- Изграждане и поддържане на общински приют за безстопанствени кучета, съгласно чл. 41, ал. 1от ЗЗЖ или за предоставяне на общински терен за изграждане на такъв от общината или от неправителствените организации за защита на животните, ако има необходимост от това;

1.1.5. Ежегодно актуализира бюджета за изпълнението на приетата Програма, въз основа на годишния отчет на кмета, представен пред Общинския съвет.

2.КМЕТ

2.1.1. Кметът или упълномощени от него лица организират цялостното изпълнение на Програмата, сключването на договори с ветеринарни лекари, с приюти и със стационарни и подвижни ветеринарни амбулатории, както и сключването на договори с организации за защита на животните, които могат да изпълнят мерките по общинската програма;

2.1.2. Кметът или упълномощени от него лица съставят наказателни постановления при констатирано неизпълнение на законовите и подзаконовите нормативни документи, свързани с прилагането на общинската програма;

2.1.3. Кметът на общината организира преброяването на безстопанствените кучета и ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата до изпълнителния директор на БАБХ чрез ОДБХ.

3. ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ:

- 1.3.1. Организира и координира изпълнението на заложените мерки по Програмата, съгласно утвърдения бюджет от Общинския съвет.
- 1.3.2. Отпечатва и разпространява материалите по Програмата.
- 1.3.3. Осигурява медийно отразяване на дейностите по програмата
- 1.3.4. Създава и поддържа електронен регистър на обработените животни по чл. 54 от ЗЗЖ, който съдържа:
1. дата и място на залавяне на животното;
 2. дата и място, на което е върнато животното;
 3. дати на обезпаразитяване, кастрация и ваксиниране срещу бяс;
 4. отговорното по надзора лице или организация, ако има такива.
- 1.3.5. Създава и поддържа електронен регистър на домашните кучета, който съдържа:
1. Декларация за регистрацията входящ номер.
 2. Име на собственик, адрес
 3. Пол, порода на кучето
 4. Данни за наличие или не на кастрация
- 1.3.6. Обработва сигнали и жалби на граждани и организации :
1. по телефон;
 2. писмено;
 3. по електронна поща.
- 1.3.7. Участва с при проверките на сигналите и жалбите на гражданите за агресивни кучета с експерт по екология.
- 1.3.8. Участва при осъществяването на контрол и надзор чрез периодични проверки и проверки по постъпили молби, жалби и сигнали за нарушения на правилата за защита на животните, подадени от държавни органи, физически и юридически лица:
1. за изоставяне на животни на територията на общината;
 2. за идентификация и регистрация на кучета;
 3. за спазване изискванията за защита на животните в приютите на територията на съответната община;

4. върху кучетата и местата по местата, от които са взети за кучетатата, които са под надзора и грижите на общините, организациите за защита на животните или други лица, които са подписали декларация за спазване изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ;

2. ВЕТЕРИНАРНИ ВЛАСТИ - ОДБХ:

- 2.1. Упражняват системен контрол по отношение на хуманното отношение към животните.
- 2.2. Упражняват системен контрол върху дейностите по Програмата и използваните амбулатории чрез проверки.
- 2.3. Упражняват системен контрол върху ветеринарномедицинския надзор на обработените кучета чрез провеждане на проверки.

3. НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ЖИВОТНИТЕ

- 3.1. Съдействат при прилагането на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа.
- 3.2. Съдействат на общинската администрация за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета или подават такива жалби и сигнали;
- 3.3. Участват при проверки на при проверките на сигналите и жалбите на гражданите за агресивни кучета;
- 3.4. При спешни жалби на граждани за предотвратяване на жестокост към животните, получават съдействие от органите на МВР, съгласно чл. 58, ал. 4 от ЗЗЖ.
- 3.5. Съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.
- 3.6. Осигуряват надзор на обработените кучета.
- 3.7. Осигуряват по възможност финансова помощ.
- 3.8. Организируют и провеждат кампании за осиновяване.
- 3.9. Участват в съвместни образователни и информационни кампании, финансирани от общината.
- 3.10. Осъществяват съвместна работа с частно практикуващи ветеринарни лекари, при изявено желание от тяхна страна.

4. ГРАЖДАНИ – ДОБРОВОЛЦИ

- 4.1. Подпомагат дейността на общинската администрация и/или на неправителствени организации за защита на животните при осъществяването на програмата.

V. РАБОТЕН ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ, ПРЕДВИДЕНИ В ПРОГРАМАТА

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране и прогноза за необходимите ресурси в лв.	Очакван ефект
1	Кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, маркиране и връщане на животните по местата на залавянето им				
1.1	Сключване на договор за услуга.	Община; Ветеринарен лекар	Съобразно действащ договор		
1.2	Последващо осигуряване на стационарна или мобилна ветеринарна амбулатория за обработка на безстопанствени и домашни кучета	Община; Организация за защита на животните; Ветеринарен лекар	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Възможност за обработка на кучета - безстопанствени и домашни в квартали, индустриални и животновъдни зони, и дворни кучета по населените места
1.3	Организиране на съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на безстопанствени кучета	ОДБХ; Община; Организация за защита на животните	Ежегодно	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Масово извършваните мероприятия по кастрация на безстопанствени кучета, допринася за по-бързото и сигурно овладяване на популацията на уличните кучета на дадена

					територия, а бързото им връщане по местата на залавянето им гарантира недопускането на други, необработени кучета в ареала.
1.4	Просветно-информационни кампании	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните; Община	Постоянен		Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.
1.5	Преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа	Община;	На 2 години	Общински бюджет; Дарения;	Възможност за точна преценка промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за

					успеваемост на мерките по програмата.
2.	Регистрация на домашните кучета и контрол върху размножаването им, с цел блокиране на притока от дома към улицата.				
2.1	Изграждане на обособени места за свободно разхождане на домашни животни	Община	Постоянен	Общински бюджет; Дарения	Изпълнение на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашни кучета. Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
2.2	Електронен регистър за административна регистрация на домашни кучета. Повишаване на таксата за притежаване на куче.	Община	Постоянен	Общински бюджет	Подобряване обслужването на граждани - собственици на домашни кучета при административната регистрация на животните. Повишаване

					събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
2.3	Организиране на система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	ОДБХ; Организация за защита на животните	Постоянен		Изпълнение на нормативно изискване към ветеринарните лекари за предоставяне на тази информация. Събраната информация би дала ясна картина за реалния брой домашни кучета, отглеждани на територията на Община Кнежа.
2.4	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство.	Общински съвет/ Община	При необходимост		Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство.
2.5	Безплатна кастрация, обезпаразитяване, чипиране, с осигурен транспорт по населените места (за селата и кварталите) на дворни кучета и кучета пазачи.	ОДБХ; Организация за защита на животните; Община	Ежегодно		Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите животни и създаване на нежелано потомство.
2.6	Създаване на	Община,	Постоянен	Общински	Намаляване броя

	Общинския или частен приют за безстопанствени кучета	Организация за защита на животните		бюджет; Дарения; Проекти	на безстопанствени кучета по улиците
2.7	Организиране на кампании за осиновяване на кучета от Общинския приют	Местни медии и социални мрежи	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Намаляване на финансовите разходи за издръжка на безстопанствени кучета.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ И МАТЕРИАЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1.1. Държавния бюджет – целеви субсидии и други трансфери за местни дейности от централния бюджет като ежегодно Министерството на земеделието, храните и горите предвижда по бюджетите си средства за изпълнение на мерките и дейностите по Националната програма и по общинските програми за изпълнение на Националната програма.

1.2. Общинския бюджет:

- Постъпления от такси, съгласно чл.175 ЗВМД;
- Постъпления от глоби или имуществени санкции, съгласно общинска Наредба № 1 за **поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество в община Кнежа;**

1.3. Европейски проекти и международни програми;

1.4. Дарения от български и чуждестранни физически и юридически лица;

1.5. Финансови средства от организации за защита на животните

2. ЧОВЕШКИ РЕСУРС

2.1. Служители на общината - за регистрация на домашните кучета и контрол.

2.2. Частнопрактикуващи ветеринарни лекари за регистрация на кучетата и тяхната обработка.

2.3. Служители, доброволци и сътрудници на организации за защита на животните;

2.4 Служители на БАБХ и за провеждане на проверки по дейностите на

Програмата.

2.5. Доброволци-граждани.

3. ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата влиза в сила след приемането ѝ от Общински съвет на Община Кнежа и продължава до трайното намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Общината или до приемането на нова Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ:

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките са:

1.1. Овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата чрез кастрация;

1.1. Повишаване на осведомеността на жителите на общината с цел превенция на престъпления срещу гръбначни животни;

1.2. Повишаване събираемостта на таксите за домашни кучета ;

1.3. Повишаване на безопасността в населените места и намаляване на социалното напрежение.

2. Количествени подобрения са:

2.1. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до естественото им умирање или изтеглянето им в приюти.

2.2. Повишаване на постъпленията от такса домашни кучета.

2.3. Преброяване и мониторинг на популацията на безстопанствени кучета.

VIII. МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Критерии за следене на изпълнението на програмата се отчитат чрез:

1. Общ брой на обработените животни. Създаване на електронен регистър, включващ:

1.1. Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито;

1.2. Брой на кастрираните кучета, които са настанени в приюти;

1.3. Брой на осиновените животни.

2. Брой на регистрираните домашни кучета. Създаване на електронен регистър, включващ:

2.1. Брой на кастрираните домашни кучета.

2.2. Брой на домашните некастрирани кучета.

2.3. Брой на ловните кучета.

3. Брой на задомените кучета в края на периода.
4. Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултати, представени от кмета пред изпълнителния директор на БАБХ, съгласно чл. 40, ал. 2 от ЗЗЖ.

IX. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Коригиращи действия се прилагат и при установяване на неизпълнение на въведени мерки в общинската програма или такива, които не кореспондират с националните изисквания. Предприемането на коригиращи действия възниква с откриването на свързан с изпълнението на Програмата проблем и включва вземане на мерки за отстраняване и предотвратяване на повторно проявление.

Прилагането на коригиращите действия включва:

- установяване на несъответствие;
- анализ на причините за несъответствието;
- предложение за коригиращо действие;
- решение за предприемане на коригиращо действие;
- определяне на коригиращо действие;
- предприемане на коригиращото действие;
- оценка ефективността на предприетото действие.

В зависимост от несъответствията, които могат да възникнат на местно ниво коригиращи действия могат да се предприемат от министърът на земеделието, храните и горите, изпълнителният директор на БАБХ, включително директорите на съответните Областни дирекции по безопасност на храните и кметовете на общини.

X. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ;

С прилагането на настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа се очаква да се постигнат следните резултати:

1. Намаляване на броя и свеждането до минимум на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на общината;
2. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;
3. Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

XI. ПРИЛОЖИМА НОРМАТИВНА БАЗА

1. Закон за защита на животните;
2. Закон за ветеринарномедицинска дейност;
3. Закон за лова и риболова;
4. Наказателен кодекс;
5. Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на страната, приета с Решение на МС № 136 от 14.03.2019 г.;
6. Наредба № 4 от 1 февруари 2021 г. за прилагане на националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от министъра на земеделието, храните и горите;
7. Наредба № 39 от 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и други;
8. Наредба № 41 от 2008 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни;
9. Становище на световната здравна организация
10. Европейска конвенция за защита на животните
11. Общинска Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество в община Кнежа;

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Кнежа е изготвена, съгласно чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ, приета е с Решение №от2025 год. по Протокол на Общинския съвет и влиза в сила от2025 година.